

Євген Васильович ГРИЦЬКОВ

здобувач кафедри геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна,
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
E-mail: kostia_mamonov@mail.ru

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ КАПІТАЛОМ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Грицьков, Є. В. Концептуальні положення щодо визначення організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств [Текст] / Євген Васильович Грицьков // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. – Том 17. – № 2. – С. 10-17. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Метою дослідження є систематизація концептуальних положень щодо визначення організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом на будівельних підприємствах. У результаті дослідження встановлено відсутність єдиних підходів у цьому питанні. Систематизовано теоретико-методичні положення та виокремлено відповідні підходи до визначення організаційно-економічного механізму управління. Зокрема, у межах структурного підходу основна увага фокусується на структурних елементах організаційно-економічного механізму управління, взаємодія між якими дозволяє забезпечити досягнення поставленої мети. Функціональний підхід передбачає визначення напрямів реалізації організаційно-економічного механізму управління. Модифікований підхід характеризується шляхами формування та використання взаємозалежних елементів, спрямованих на досягнення поставленої мети. У межах цілеорієнтованого підходу основна увага фокусується на меті створення та реалізації організаційно-економічного механізму управління для забезпечення ефективності функціонування й розвитку суб'єктів господарювання.

У межах комплексного підходу враховуються попередні теоретико-методичні здобутки. Він визначається сукупністю ознак і характеристик, які віддзеркалюють формування та використання структурних компонентів інтелектуального капіталу, застосування яких спрямовано на зростання цього капіталу у контексті розвитку підприємств.

Серед сучасних наукових підходів слід сфокусуватися на тих, де виділені структурні компоненти інтелектуального капіталу, а саме: економічні, які визначаються організацією, плануванням і бюджетуванням, фінансуванням, контролем, діагностикою; організаційні, які базуються на напрямках формування та використання служби безпеки на підприємстві, забезпечення її фінансування, визначення показників діяльності, реагування на відповідні відхилення, постійний моніторинг діяльності; тактичні забезпечення шляхом зростання ефективності використання потенціалу, який існує на підприємстві, визначення рівня стійкості стану, можливості реагування до інновацій; стратегічні забезпечення, які визначаються використанням майбутніх можливостей, забезпечення розвитку підприємства, реагування на внутрішні та зовнішні умови; здійснення інтегрованої оцінки стану та рівня використання економічної безпеки на підприємстві.

Отже, поділяючи положення комплексного підходу, ми запропонували визначення поняття “організаційно-економічний механізм управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств”, що характеризується як сукупність організаційних, економічних, соціальних, технічних складових, які визначаються високим рівнем взаємозалежності та взаємодії, у межах якого враховуються напрями і особливості формування й використання елементів інтелектуального капіталу, його оцінки, що дозволяє розробити управлінські рішення для зростання ефективності формування і використання інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах.

Ключові слова: будівельні підприємства; інтелектуальний капітал; організаційно-економічний механізм управління інтелектуальним капіталом; теоретико-методичні підходи; управління інтелектуальним капіталом; структурний підхід; функціональний підхід; модифікований підхід; комплексний підхід.

Yevgen Vasylyovych GRYSKOV

PhD Student,
Department of Geographic Information Systems, Valuation of Land and Real Estate,
Kharkiv National University of Urban Economy named after O. M. Beketov
E-mail: kostia_mamonov@mail.ru

CONCEPTUAL POINTS REGARDING THE DEFINITION OF THE ORGANIZATIONAL- ECONOMIC MECHANISM OF INTELLECTUAL CAPITAL MANAGEMENT OF CONSTRUCTION ENTERPRISES

Abstract

The aim of the study is to systematize the conceptual points as for the definition of organizational and economic mechanism of intellectual capital management on construction enterprises. As a result of research it has been identified the absence of unified approaches to the definition of the organizational and economic mechanism of intellectual capital management. The theoretical and methodological points are systematized. The appropriate approaches to the definition of the organizational and economic mechanism of management are singled out. Within the structural approach the main attention is focused on the structural elements of organizational-economic mechanism of management. The interaction between these elements allows to achieve this goal. The functional approach involves determination of the directions of organizational-economic mechanism of management. The modified approach is characterized by the ways of forming and use of interdependent elements. Their aim is to achieve the goal. Within the aim-oriented approach the main attention is focused on the goal of creation and implementation of organizational-economic mechanism of management in order to ensure the effective functioning and development of entities.

Within the integrated approach the previous theoretical and methodological points are taken into account. It is defined as a set of attributes and characteristics that reflect the development and use of structural components of intellectual capital, the use of which is focused on the growth of capital in the context of enterprise development.

Among the existing scientific approaches the attention should be focused on those, where the structural components of intellectual capital are allocated. Among them we can define the economic ones, which are determined by the organization, planning and budgeting, financing, control, diagnostics; organizational ones, which are based on directions of formation and use of security in the enterprise, providing its funding, determining performance, response to the detour, ongoing monitoring activities; tactical ones, which are based on providing of efficiency of use of potential that exists in the enterprise; strategic ones, which are determined by use of future capabilities, providing of enterprise development, responding to internal and external conditions, the implementation of an integrated assessment of the state and the level of economic security for the enterprise.

So, having shared the points of the comprehensive approach, the author has proposed the definition of "organizational-economic mechanism of intellectual capital management of building enterprises," which is characterized as a collection of organizational, economic, social, technical components, which are defined by a high level of interdependence and interaction. Within this concept the areas and features of formation and use of the elements of intellectual capital, its assessment are taken into account. It allows to develop the management solutions to the increase of the formation and use of intellectual capital on building enterprises.

Keywords: *construction companies; intellectual capital; organizational and economic mechanism of intellectual capital; theoretical and methodological approaches; management of intellectual capital; structural approach; functional approach; modified approach; integrated approach.*

JEL classification: L200, L740, M120

Вступ

Для забезпечення ефективності формування й використання інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах використовують відповідний інструментарій. Зокрема, у цьому контексті важливим є застосування організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом.

Вирішення проблем щодо формування та використання організаційно-економічного механізму управління наведено у роботах: П. Бубенка, О. Васильєва, М. Грещака, К. Мамонова, Т. Момот, С. Мочерного, Г. Назарової, О. Паламарчука, А. Панфилова, В. Пономаренка, Л. Піддубної та ін.

Мета та завдання статті

Метою дослідження є систематизація концептуальних положень щодо визначення організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом на будівельних підприємствах.

Задля досягнення мети вирішуються наступні завдання:

- охарактеризувати теоретико-методичні підходи до визначення організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом на будівельних підприємствах;
- виявити особливості їх застосування у сучасних умовах господарювання;
- визначити структурні компоненти організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом на будівельних підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження

У сучасних наукових розробках відсутні єдині підходи до визначення організаційно-економічного механізму управління інтелектуальним капіталом. Зокрема, у цьому контексті заслуговує на увагу точка зору К. Мамонова, який визначає організаційно-економічний механізм управління стейкхолдерами будівельних компаній як систему принципів, методів, важелів й інших інструментів, який функціонує відповідно до встановлених норм і правил у межах наявних соціально-економічних відносин, спрямованих на забезпечення ефективної взаємодії зацікавлених осіб (управлінці різного рівня, персонал, інвестори, партнери, органи державного управління, кредитні установи на основі використання комбінованих систем інформаційного захисту, які, вирішуючи свої локальні цілі, забезпечують зростання капіталу бренда як одного з важливих факторів розвитку будівельних компаній [1].

Крім того, у зазначеному дослідженні визначено відповідні детермінанти організаційно-економічного механізму управління:

- стейкхолдери: управлінці різного рівня, персонал, інвестори, партнери, органи державного управління, кредитні установи;
- принципи: загальні, соціальні, особливі;
- важелі і методи: економічно-фінансові й соціально-екологічні важелі, методи аналізу й управління;
- структурні підрозділи будівельної компанії: органи управління й органи інформаційного забезпечення і захисту й підрозділи, які здійснюють управління [1].

Реалізуючи комплексний підхід, Т. Момот характеризує організаційно-економічний механізм управління як систему взаємозв'язаних принципів, методів та алгоритмів управління, форм організації, норм і нормативів, спрямованих на досягнення стратегічних цілей холдингової компанії, пов'язаних з максимізацією ринкової капіталізації та підвищенням соціальної відповідальності компанії перед трудовим колективом і суспільством шляхом зміцнення корпоративних принципів управління [2, с. 140].

На противагу зазначеним теоретико-методичним підходам, обґрунтовуючи комплексний підхід, П. Бубенко, О. Димченко фокусують увагу на об'єднанні організаційного (структури підприємства і технологій) і економічного механізму (регулювання) в цілісну модель реалізації мети підприємства і завдань його розвитку [3, с. 15].

У межах комплексного підходу заслуговує на увагу точка зору О. Васильєва, який визначає механізм як систему правових, організаційних і економічних заходів, які сприяють формуванню конкурентоспроможного виробництва, підвищенню його ефективності [4, с. 48].

Слід відзначити запропонований Г. Назаровою підхід, яка, розглядаючи механізм функціонування та розвитку корпорації, фокусує увагу на відповідних рівнях взаємодії:

- інституціональному;
- корпоративному;
- міжособистісному [5].

Серед запропонованих теоретико-методичних положень заслуговує на увагу точка зору С. Мочерного, який характеризує господарський механізм на основі системи основних форм, методів і інструментів використання економічних законів, вирішення протиріч суспільного способу виробництва, реалізації власності, а також всебічного розвитку людини, формування її потреб, створення системи стимулів і узгодження економічних інтересів основних класів, соціальних груп [6].

Л. Піддубна в організаційно-економічному механізмі визначає наступні компоненти:

- принципи і задачі управління;
- методи, форми управління;
- організаційна структура управління підприємством;
- персонал;
- інформація та засоби її управління [7].

Реалізуючи подібну точку зору, М. Грещак синтезує функціональний та цілеорієнтований підхід до визначення організаційно-економічного механізму управління і вказує, що господарський механізм характеризується як такий, котрий реалізує взаємодію керуючої і керованої підсистем і становить сукупність економічних методів і важелів, організаційної структури управління, форм і методів впливу на діяльність економічної системи, орієнтованих на суспільні потреби [8].

На функціональних характеристиках механізму фокусує увагу А. Панфілов [9]. Подібна точка зору

репрезентована в роботах Н. Кондратенко, яка характеризує механізм як сукупність економічних важелів, методів, організаційних заходів забезпечення підприємств, які повинні відповідати сучасним вимогам інноваційного розвитку [10]. Представником функціонального підходу можна вважати І. М. Писаревського, який визначає механізм з позиції його економічних характеристик [11, с. 19].

У контексті обґрунтування функціонального підходу до визначення організаційно-економічного механізму управління показовою є точка зору Ю. Шишкова, який характеризує економічний механізм як систему інструментів регулювання відтворювального процесу на основі суспільних економічних законів [12, с. 3-8.]. У межах зазначеного підходу викликає зацікавлення точка зору В. Кириленка, який фокусує увагу на засобах, методах, інструментах функціонування господарського механізму [13].

Як сукупність методів і засобів впливу на економічні процеси та їх регулювання, розглядають економічний механізм В. Поленчук і Б. Наумов [14, с. 189-199.]. Подібну точку зору поділяє Л. Абалкін [15].

Трансформуючи вказаний підхід, Т. Полозова виокремлює компоненти організаційно-економічного механізму:

- організована система взаємозв'язків між структурними елементами;
- функціональні, які визначаються як сукупність видів діяльності, спрямовану на досягнення визначеної мети;
- процесні, які характеризуються як процес підготовки і прийняття управлінських рішень [16, с. 63-65].

У контексті визначення організаційно-економічного механізму заслуговує на увагу точка зору С. Савіної, яка характеризує його як складову господарського механізму, що становить систему організаційних та економічних методів забезпечення взаємодії організаційних, виробничих, фінансово-економічних процесів на всіх рівнях управління, що сприяє збільшенню конкурентних переваг та ефективності діяльності підприємства загалом [17].

Поділяючи положення вищевказаного підходу, З. Арабянц визначає господарський механізм з позиції характеристики взаємозалежних форм, методів, засобів, структур, нормативів та інших важелів господарювання, призначених для реалізації задач і досягнення цілей виробничої системи [18].

У контексті визначення організаційно-економічного механізму управління заслуговує на увагу точка зору В. Пономаренко, який характеризує його як сукупність форм, структур, методів і засобів управління, об'єднаних спільністю мети, за допомогою яких здійснюється узгодження суспільних, групових і особистих інтересів, забезпечуються функціонування і розвиток підприємства як соціально-економічної системи [19].

Комплексний підхід до визначення організаційно-економічного механізму реалізовано у роботах Ю. Лисенко і П. Єгорова, які обґрунтовують його як систему формування цілей і стимулів, які дозволяють перетворити у процесі трудової діяльності рух матеріальних і духовних потреб членів суспільства на рух засобів виробництва і його кінцевих результатів, спрямованих на задоволення платоспроможного попиту споживачів [20, с. 86-87.].

Подібну точку зору поділяє Р. Косінський, який характеризує організаційно-економічний механізм управління капіталом як систему взаємозалежних організаційно-економічних елементів (принципів, методів управління, організаційних форм, норм і нормативів), а також спеціальних функцій управління, спрямованих на досягнення цілей, пов'язаних із забезпеченням постійного відтворення капіталу на основі встановлення оптимальних параметрів його обсягу і структури, ефективного використання та організації обороту [21].

Як комплексну систему, розглядають організаційно-економічний механізм Т. Безрукова, Е. Сапронов та С. Морковіна, фокусуючи увагу на системі забезпечення, функціональній та цільовій системі, які містять певну сукупність організаційних і економічних важелів, що впливають на економічні і організаційні параметри системи управління підприємством з метою забезпечення ефективності управління і отримання конкурентних переваг [22].

Реалізуючи комплексний підхід, О. Паламарчук визначає наступні етапи формування організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства:

1. Формування та ухвалення рішення про оцінку конкурентоспроможності підприємства.
2. Визначення інтегрального критерію конкурентоспроможності підприємства.
3. Характеристика підприємств-конкурентів.
4. Здійснення порівняльного аналізу конкурентоспроможності підприємств-конкурентів із дослідженим підприємством.
5. Аналіз конкурентоспроможності дослідженого підприємства.
6. Розробка дій щодо зростання конкурентоспроможності підприємства, реалізація відповідних заходів для його розвитку.
7. Характеристика, ранжування, підготовка та впровадження заходів для зростання конкурентоспроможності на підприємстві [23].

Цільовий підхід до визначення організаційно-економічного механізму управління І. Біла обґрунтовує як системне формування цілей та стимулів, які дозволяють перетворювати у процесі трудової діяльності динаміку матеріальних та духовних потреб суспільства у динаміку засобів виробництва та кінцевих результатів виробництва, які спрямовані на повне та ефективне задоволення цих потреб [24, с. 7-16.].

Трансформуючи цільовий та функціональний підхід, В. Кушнірук, О. Єрмаков, О. Шебаніна характеризують організаційно-економічний механізм як систему організаційних та економічних форм і методів ведення господарства, що спонукає до підвищення ефективності функціонування виробничих систем та спрямований на свідоме використання економічних законів і досягнення поставлених стратегічних цілей суб'єктами підприємницької діяльності [25].

У межах окресленого підходу слід відзначити точку зору А. Малицького, який характеризує організаційно-економічний механізм управління підприємством як сукупність організаційних і економічних важелів (кожному з яких властиві власні форми управлінського впливу), що чинять вплив на економічні і організаційні параметри системи управління підприємством, що сприяє формуванню та посиленню організаційно-економічного потенціалу, отриманню конкурентних переваг та ефективності діяльності підприємства загалом [26].

При формуванні організаційно-економічного механізму управління персоналом Л. Кльоба виокремлює наступні елементи:

- цілі та завдання управління підприємством і персоналом;
- завдання управління персоналом;
- принципи, функції та методи управління персоналом;
- інструменти управління персоналом;
- основні напрями зростання ефективності управління персоналом;
- розробка та реалізація програми зростання ефективності управління персоналом;
- підвищення рівня управління персоналом;
- соціальний та економічний ефект від зростання рівня управління персоналом [28].

Характеризуючи організаційно-економічний механізм управління процесом зміцнення економічної безпеки промислових підприємств, С. Черкасова виділяє складові цього механізму:

- економічна, яка визначається організацією, плануванням і бюджетуванням, фінансуванням, контролем, діагностикою;
- організаційна, яка базується на напругах формування та використання служби безпеки на підприємстві, забезпечення її фінансування, визначення показників діяльності, реагування на відповідні відхилення, постійний моніторинг діяльності;
- тактичне забезпечення шляхом зростання ефективності використання потенціалу, який існує на підприємстві, визначення рівня стійкості стану, можливості реагування до інновацій;
- стратегічне забезпечення, яке визначається використанням майбутніх можливостей, забезпечення розвитку підприємства, реагування на внутрішні та зовнішні умови;
- здійснення інтегрованої оцінки стану та рівня використання економічної безпеки на підприємстві [29].

Висновки та перспективи подальших розвідок

Отже, поділяючи положення комплексного підходу, ми запропонували визначення поняття “організаційно-економічний механізм управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств”, що характеризується як сукупність організаційних, економічних, соціальних, технічних складових, які визначаються високим рівнем взаємозалежності та взаємодії, у межах якого враховуються напрями і особливості формування й використання елементів інтелектуального капіталу, його оцінки, що дозволяє розробити управлінські рішення для зростання ефективності формування і використання інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах.

Список літератури

1. *Мамонов, К. А. Організаційно-економічний механізм управління стейкхолдерами будівельних компаній: сутність, структура, інформаційний захист [Електронний ресурс] / К. А. Мамонов. – Режим доступу: <http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CBsQFjAA&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbuv.gov.ua%2Fcgi->*
2. *Момот, Т. В. Вартісно-орієнтований організаційно-економічний механізм корпоративного управління холдинговими компаніями: стратегія отримання комбінаторних переваг [Текст] : монографія / Т. В. Момот, М. В. Кадничанський, О. А. Лобанов, Н. В. Рудь. – Х. : Фактор, 2010. – 220 с.*

3. Бубенко, П. Т. Амортизація і відтворення основних фондів житлово-комунальних підприємств [Текст] : монографія / П. Т. Бубенко, В. І. Тітяєв, О. В. Димченко, О. М. Таряникта ін. / За заг. ред. Бубенка П. Т. – Х. : ХНАМГ, 2010. – 257 с.
4. Менеджмент регіонального розвитку [Текст] : монографія. / за ред. О. В. Васильєва, К. А. Фісуна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. –Х. : ХНАМГ – 2010. – 375 с.
5. Назарова, Г. В. Механізм функціонування корпорації в інституціональному середовищі. – [Електронний ресурс] / Г. В. Назарова. –Режим доступу: <http://www.instud.net/40-3/212.pdf>.
6. Мочерний, С. В. Економічна теорія [Текст] / С. В. Мочерний. – К. : ВЦ Академія 1999. – 656 с.
7. Піддубна, Л. І. Конкуренстоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання управління [Текст] : монографія / Л. І. Піддубна. – Харків. – ВД "ІНЖЕК" 2007. – 368с.
8. Грещак, М. Г. Внутрішній економічний механізм підприємства [Текст] : навч. посібник / М. Г. Грещак, О. М. Гребешкова, О. С. Коцюба; за ред. М. Г. Грещака. – К. : КНЕУ, 2001. – 228 с.
9. Панфилов, А. С. Системный подход в организации управления предприятием [Текст] / А. С. Панфилов. – М. : Знание, 1989. – 64 с.
10. Кондратенко, Н. О. Підходи до формування механізму державного регулювання організаційно-ресурсного забезпечення машинобудівної галузі [Електронний ресурс] / Н. О. Кондратенко, Ю. В. Гусак. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/podhody-k-formirovaniyu-mehanizma-gosudarstvennogo-regulirovaniya-organizatsionno-resursnogo-obespecheniya-mashinostroitelnoy>.
11. Дикань, В. Л. Економічний механізм підприємства [Текст] : навчальний посібник / В. Л. Дикань, І. М. Писаревський. – Харків: ХФВ "Транспорт України", 2002. – 128 с.
12. Шишков, Ю. Світова фінансова система: необхідність реформ [Текст] / Ю. Шишков / Мзімо. – 1999. – № 11. – С. 3 – 8.
13. Саблук, П. Т. Формування міжгалузевих відносин: проблеми теорії та методології [Текст] / Саблук П. Т., Малік М. Й., Валентинов В. Л. – К. : ІАЕ, 2002. – 294 с.
14. Поленчук, В. М. економічний механізм розвитку підприємств у історичному досвіді ринкових трансформацій [Текст] / В. М. Поленчук, О. Б. Наумов // Економічні інновації: зб. наук. праць. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2011. – Випуск 45. – с. 189 – 199.
15. Абалкин, Л. И. Хозяйственный механизм развитого социального общества [Текст] / Л. И. Абалкин. – М. : Мысль, 1986. – 263 с.
16. Полозова, Т. В. Сутність організаційно-економічного механізму функціонування підприємств промисловості [Текст] / Т. В. Полозова, Ю. В. Овсюченко // Вісник МСУ / VesntnikVSU / , економічні науки. –Том VIII. – 2005. – № 1-2. – С. 63-65.
17. Савіна, С. С. Організаційно-економічний механізм управління підприємством молочної промисловості [Електронний ресурс] / С. С. Савіна. – Режим доступу: <http://econjournal.vsau.org/files/pdf/a/770.pdf>.
18. Арабянц, З. А. Хозяйственный механизм предприятия в новых экономических условиях [Текст] / З. А. Арабянц, Л. В. Берг, В. Г. Удодов. – Краснодар: Кн. изд-во, 1991. – 303 с.
19. Пономаренко, В. С. Механизм управления предприятием: стратегический аспект [Текст] / В. С. Пономаренко, Е. Н. Ястремская, В. М. Луцковский и др. – Харьков: Изд. ХГЭУ, 2002. – 252 с.
20. Организационно-экономический механизм управления предприятием [Текст] / Ю. Лысенко, П. Егоров // Экономика Украины. – 1997. – № 1. – С. 86-87.
21. Косінський, Р. А. Організаційно-економічний механізм управління капіталом підприємства [Текст] : [автореф. дис... канд. екон. наук: 08. 06. 01] / Р. А. Косінський; Харк. нац. екон. ун-т. – Х., 2005. – 20 с.
22. Безрукова, Т. Л. Управление конкурентоспособностью предпринимательской организации [Текст] : монография / Т. Л. Безрукова, Е. И. Сапронов, С. С. Морковина – М. :Изд-во "КноРус", 2008. – 163 с.
23. Паламарчук, О. М. Сутність та формування організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства [Електронний ресурс] / О. М. Паламарчук. – Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2012/iem/latyshev/library/5.pdf>.
24. Белая, И. П. Концептуальная модель организационно-экономического механизма управления гибкостью производственных систем [Текст] / И. П. Белая, П. В. Егоров. // Вісник Донецького університету. Серія В: Економіка і право. — Донецьк: ДонНУ, 2004. — № 2 — С. 7—16.
25. Кушнірук, В. С. Організаційно-економічний механізм ефективного ведення садівництва в аграрних підприємствах регіону: моногр. [Текст] / В. С. Кушнірук, О. Ю. Єрмаков, О. В. Шибаніна. ; за ред. проф. О. Ю. Єрмакова. — Миколаїв : МДАУ, 2009. — 232 с.
26. Малицький, А. А. Організаційно-економічний механізм управління підприємством: сутність та структура. – [Електронний ресурс] / А. А. Малицький. – Режим доступу: <http://intkonf.org/malitskiy-aa-organizatsiyno-ekonomichniy-mehanizm-upravlinnya-pidpriemstvom-sutnist-ta-struktura/>.
27. Скоробагата, В. Організаційно-економічний механізм управління діяльністю підприємства: сутність та структура [Електронний ресурс] / В. Скоробагата. – Режим доступу:

---

http://conftiapv.at.ua/publ/konf_21_22_03_2013_r/sekcija_5_ekonomichni_nauki/organizacijno_ekonomichnij_mekhanizm_upravlinnja_dijalnistju_pidpriemstva_sutnist_ta_struktura/59-1-0-2355.

28. Кльоба, Л. Г. Організаційно-економічний механізм управління персоналом [Електронний ресурс] / Л. Г. Кльоба. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14796/1/83_137-138_120506_maket_ena_ntb.pdf.
29. Черкасова, С. О. Формування організаційно-економічного механізму управління процесом зміцнення економічної безпеки промислових підприємств [Електронний ресурс] / С. О. Черкасова. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/No2/22-27.pdf>.

References

1. Mamonov, K. A. *Organizational-economic mechanism of stakeholders construction companies: the nature, structure, information protection*. Retrieved October, 15, 2014, from : <http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cad=rja&uact=8&ved=0CBsQFjAA&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua%2Fcgi->
2. Momot, T. V., Kadnychanskyi, M. V., Lobanov, O. A., Rud, N. V. (2010). *Cost-oriented organizational and economic mechanism of corporate governance holding companies: combinatorial strategy to obtain benefits*. Kharkiv: Factor.
3. Bubenko, P. T., Tityayev, V. I., Dimchenko, A. V., Taryanykta, A. M. (2010). *Depreciation of fixed assets and playback utility company*. Kharkiv: KSAME.
4. Vasilyev, O. V. & Fisun, K. A. (2010). *Management of regional development*. Kharkiv: KSAME.
5. Nazarova, G. V. (n. d.). *Mechanism of functioning of the corporation as of institutional environment*. Retrieved October, 15, 2014, from : <http://www.instud.net/40-3/212.pdf>.
6. Mocherny, S. V. (1999). *Economics*. Kyiv: Academiya.
7. Pidubna, L. I. (2007). *Competitiveness of economic systems: theory, mechanism of regulation management*. – Kharkiv : INZHEK.
8. Hreschak, M. G., Grebeshkova, A. M., Kotsyuba, O. S. (2001). *Internal economic mechanism of enterprises*. Kyiv: KNEU.
9. Panfilov, A. (1989). *Systemic Approach in enterprise management organization*. Moscow: Znaniye.
10. Kondratenko, N. O. & Goosak, Y. V. (n. d.). *Approaches to the formation of state regulation of organizational and resource support engineering industry*. Retrieved October, 15, 2014, from : <http://cyberleninka.ru/article/n/podhody-k-formirovaniyu-mehanizma-gosudarstvennogo-regulirovaniya-organizatsionno-resursnogo-obespecheniya-mashinostroitelnoy>.
11. Dykan, V. L. & Pisarevsky, I. M. (2002). *Economic Mechanism company*. Kharkiv: Transport of Ukraine.
12. Shishkov, J. (1999). *Global financial system: the need for reform*. Мәмо, 11, 3-8.
13. Sabluk, P. T., Malik, M. J., Valentine, V. L. (2002). *Formation of inter-industry relations: problems of theory and methodology*. Kyiv: IAE.
14. Polenchuk, V. M. & Naumov, O. B. (2011). *Economic mechanism of enterprises in the historical experience of market transformation*. *Economic Innovation*, 45, 189-199.
15. Abalkyn, L. I. (1986). *Economic mechanism of society*. Moscow: Mysl.
16. Polozova, T. V. & Ovsyuchenko, Y. V. (2005). *Essence of organizational and economic mechanism of functioning of industrial enterprises*. *Vestnik MSU*, 1-2, 63-65.
17. Savin, S. (n. d.). *Organizational-economic mechanism of the dairy industry*. Retrieved October, 15, 2014, from : <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/770.pdf>.
18. Arabyants, S. A., Berg, L., Udodov, V. G. (1991). *Economic mechanism of the enterprise*. Krasnodar: Bk Publishing House.
19. Ponomarenko, V. S., Yastremskaya, E. N., Lutskovskyy, V. M. (2002). *Mechanism of enterprise management: strategic*. Kharkiv: KhNEU.
20. Lysenko, Yu, Egorov, P. (1997). *Organizational-economic enterprise management mechanism*. *Economy of Ukraine*, 1, 86-87.
21. Kosinsky, R. A. (2005). *Organizational-economic mechanism of managing business [text]: [Abstract. Thesis ... candidate. Econ. Sciences: 08.06.01]*. Kharkiv.
22. Bezrukov, T. L., Sapronov, E. I., Morkovyna, S. S. (2008). *Management of competitiveness of the enterprise organization*. Moscow: Publishing House "KnoRus".
23. Palamarchuk, A. M. (2012). *Essence and form the organizational and economic mechanism of competitive enterprises*. Retrieved October, 15, 2014, from : <http://masters.donntu.edu.ua/2012/iem/latyshev/library/5.pdf>.
24. Belaya I. P. & Egorov, P. V. (2004). *conceptual model of organizational and economic mechanism for flexible manufacturing systems*. *Bulletin of Donetsk university. Series B: Economics and Law*, 2, 7-16.
25. Kushniruk, V. S., Ermakov, O. Y., Shebanin, A. V. (2009). *Organizational-economic mechanism of effective gardening agricultural enterprises in the region*. Mykolayiv: MSAU.

-
26. Malicki, A. (n. d.). *Organizational and economic mechanism of now: the nature and structure*. Retrieved October, 15, 2014, from : <http://intkonf.org/malitskiy-aa-organizatsiyno-ekonomichniy-mehanizm-upravlinnya-pidpriemstvom-sutnist-ta-struktura/>.
  27. Skorobahata, V. (2013). *Organizational-economic mechanism of management of the enterprise: the nature and structure*. Retrieved October, 15, 2014, from : http://conftiapv.at.ua/publ/konf_21_22_03_2013_r/sekcija_5_ekonomichni_nauki/organizacijno_ekonomichnij_mekhanizm_upravlinnja_dijalnistju_pidpriemstva_sutnist_ta_struktura/59-1-0-2355.
  28. Kloba, L. G. (n. d.). *Organizational-economic mechanism of HR*. Retrieved October, 15, 2014, from : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14796/1/83_137-138_120506_maket_ena_ntb.pdf.
  29. Cherkasova, S. (2013). *Formation of organizational and economic mechanism of the process of strengthening economic security industry*. Retrieved October, 15, 2014, from : <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/No2/22-27.pdf>.

Стаття надійшла до редакції 19.10.2014 р.